

PAPOUŠCI

68 Kč / 2,95 €
pro předplatitele 58 Kč

www.papousci.com

Alena Winnerová:
založení časopisu PAPOUŠCI

Chov kakaduů sumbských

Antonín Zelený:
novinky v chovu

Aviární medicína dříve a dnes
Cesty za papoušky do volnosti

ČASOPIS PRO CHOVATELE A PŘÁTELE PAPOUŠKŮ

Založení časopisu PAPOUŠCI <i>Alena Winnerová</i>	260
Rudolf Strnad – ohlédnutí za nedávnou minulostí <i>Radka Hrevušová</i>	266
Chov žaků u Bartlů – I. část <i>Marta a Milan Bartlovi</i>	272
Návštěva u chovatele Antonína Zeleného – rozhovor u příležitosti životního jubilea <i>Radka Hrevušová</i>	278
Úspěšný chov kakaduů žlutolících sumbských <i>Václav Jiroušek</i>	285
Agapornisové v našich chovech <i>Petr Vopálka</i>	289
Návštěva u chovatele – Ladislav Žoha <i>Jan Sládek</i>	295
Papouščí ráj uprostřed Evropy <i>Ladislav Žoha</i>	300
15 profesních let s Dr. Viktorem Tukačem <i>MVDr. Martina Vondráčková</i>	306
Dřívější a současný přístup chovatelů k veterinárním vyšetřením <i>MVDr. Helena Vaidlová</i>	308
Cesty za papoušky <i>František Brzák</i>	312
Žijeme s amazónkem bělobříchým <i>Martina Horáková</i>	316

Rudolf Strnad

Ohlédnutí za nedávnou minulostí...

Text: Radka Hrevušová

Foto: autorka a Vladimír Doležal

Jméno chovatele Rudolfa Strnada je chovatelské veřejnosti známé nejen v naší republice, ale i v zahraničí. Ve světě „barevných peříček“ se pohybuje doslova od svého dětství, protože této zálibě se věnoval i jeho otec. Celý život zasvětil opeřencům a jejich chov se (kromě kynologie, myslivosti a cyklistiky) pro něj stal celoživotním koníčkem. Nejenže stál u založení časopisu Papoušci, ale byl i jedním z hlavních iniciátorů jeho vzniku. Byli jsme se ho proto zeptat, co se za těch 15 let v chovu exotického ptactva změnilo.

Chov žaků u Bartlů

I. část

Text a foto: Marta a Milan Bartlovi

Stejně jako mnoho jiných chovatelů, i nás po asi deseti letech chovu papoušků „zasáhla“ touha chovat papoušky žako. Jejich osobnost, imitace zvuků a řeči, inteligence a paměť, ale i jejich schopnost vést nenápadný skrytý život nás velmi lákaly. V době, kdy jsme se učili chovatelským znalostem a vědomostem, chov žaků u nás zdaleka nebyl tak rozšířený, jako je tomu dnes, jejich dostupnost byla daleko menší. Prvního žaka jsme si pořídili v roce 1998. Nyní je v našem chovu 12 párů. Chováme žaky šedé i liberijské, nejstarší má 25 let, nejmladší 2 roky. Tři čtvrtiny našich papoušků žako jsou ptáci odchovaní v lidské péči, částečně z našeho vlastního odchovu a částečně krotcí papoušci, kteří byli původně drženi jako mazlíčci. Žakové tvoří největší část našeho chovu, zkoušeli jsme jejich společný chov ve větší skupině, odchováváme mláďata i od původně krotkých mazlíčků, ujali jsme se několika handicapovaných jedinců, kteří

Elegance žaků v zeleni je nepřehlédnutelná

Návštěva u chovatele Antonína Zeleného

rozhovor u příležitosti životního jubilea

Text: Radka Hrevušová

Foto: Vladimír Doležal

Antonín Zelený je jedním z dlouholetých příznivců a spolupracovníků časopisu Papoušci. Letos oslavil významné „kulaté“ narozeniny. Proto jsme se vydali na návštěvu do Kaplice a položili mu několik otázek.

Tondo, můžeš našim čtenářům přiblížit své chovatelské začátky? Je to hobby z dětství, které se ve vaší rodině zdědilo z generace na generaci?

Tuto zálibu mám od dětství, už jako kluk jsem se zajímal o divoké ptáky. První papoušky jsem si pořídil až na učilišti, když jsem si je mohl koupit. Asi jako u každého, úplně první byly andulky. Později jsem pořídil neofémy, rýzovníky, papoušky zpěvavé. Pak přišla vynucená pauza kvůli vojně. Až když jsem potom začal vydělávat, koupil jsem si první alexandry malé. Těm jsem zůstal věrný a chovám je dodnes. Tenkrát mutace nebyly, první modré jsem sehnal až v roce 1983/4, kdy jsem koupil dva páry v barvě modrý a štěpák, tehdy to ještě byla velká vzácnost. Později jsem pořídil další barvy, například lutino, albino a další. Až po revoluci se již začaly dovážet další zajímavé mutace...

Chovatel Antonín Zelený

Jak se postupem času měnily druhy papoušků ve tvých voliérách, jaké druhy chováš teď? A v čem vidíš největší rozdíl – chovatelství dříve a dnes?

Prošel jsem asi chovem všeho, co se dalo, odchovával jsem i ary. Dnes se vracím zas k mutacím. V současnosti mám kolekci alexandrů malých, po nich přišli velcí (lutino, khaki a modří), a alexandři rudohlaví (lutina, dilute, skořice, pastely). Chovám i amazoňany, mutační rosely (například žlutohlavé v mutacích straka, lutino nebo skořicová), oba poddruhy amazónků bělobříchých. Také jsem se vrátil k chovu agapornisů – hlavně fišerových, ale mám i mutační růžohlavé lutina a straky. Dále kakariky modré, skořicové modré a straky, velké límcové barnardy modré... Jednou z největších výhod dnešní doby je možnost

Úspěšný chov

kakaduů žlutolících sumbských

Rod: kakadu (*Cacatua*)

Druh: kakadu žlutolící (*Cacatua sulphurea*)

Poddruh: kakadu žlutolící sumbský (*Cacatua s. citrinocristata*)

Anglický název: Citron-crested Cockatoo

Německý název: Orangehaubenkakadu

Tito krásní ptáci pochází původně z ostrova Sumba, který je jedním z velkých ostrovů Malých Sund v Indonésii. Vinou ničení životního prostředí a ilegálního obchodu se zvířaty je tento papoušek kriticky ohroženým druhem a momentálně se nachází na Červeném seznamu (Critically Endangered = kriticky ohrožený druh, EEP, CITES I) a jeho populace v přirozené domovině dosahuje počtu pouhých 1–2 ptáků na 1000 ha.

Ve svém přirozeném prostředí obývají otevřené lesy, okraje lesů i agrotechnicky obdělávaná pole. Na rozdíl od ostatních poddruhů má oranžovou chocholku a líce. Zbytek zbarvení je stejný jako u ostatních poddruhů (na spodních stranách svých křídel a ocasu), ale je o něco málo tmavší. Dospělí jedinci mají délku okolo 37 cm a hmotnost cca 450–500 g.

AGAPORNISOVÉ v našich chovech

Text a foto: Petr Vopálka

Devět druhů, desítky mutací, stovky kombinací.

Agapornisové patří mezi nejoblíbenější papoušky mezi chovateli.

Po andulce jsou pravděpodobně nejčastěji chovanými papoušky u nás. Druhovká čistota je základ úspěšného chovu...

Agapornis etiopský, SF Misty zelený

Sestavit žebříček nejrozšířenějších agapornisů je z části subjektivní pocit, nicméně za nejoblíbenější a tím pádem i nejčastěji chovaný druh bývá označován agapornis fischeri. Jeho zbarvení je atraktivní, množství barevných mutací rozsáhlé, nároky na chov přijatelné... Dalšími běžně chovanými druhy jsou agapornisové růžohrdlí, následováni agapornisem škaboškovým. O něco méně jsou zastoupeni agapornisové hnědohlaví, u kterých se vzhledem k příbuznosti k dalším druhům s bílým okružím

Agapornis škaboškový, modrý

Velice pyšná jsem na to, co jsme ho naučili a hodně nám to ulehčilo práci s ním. Richie si sice sám na WC neodskočí, ale na povel „udělej ee“ a za malou odměnu v podobě kousku vlašského ořechu chodí na místo určené. To je skutečně velká výhoda. Samozřejmě povel umí nejen vykonat, ale i ho umí vyslovit, aby ne, když se mu to opakuje pořád dokola. Je to u nás trošku jako v blázinci, ale účel to splňuje.

Další věc, o které bych se chtěla zmínit a která mě hodně zaskočila, je velice silné teritoriální a žárlivé chování amazónků. K nám chodí velice málo návštěv, takže jsme na to přišli až za celkem dlouhou dobu. Na začátku Richie velice ochotně pózoval a mazlil se s každým, kdo k nám přišel a chtěl ho vidět, protože to byla velká atrakce u nás doma. Byla jsem nadšená z jeho chování ke všem a nechápala jsem, co všechno se sebou nechal dělat. Dlouhé minuty ležel na zádech a nechal se drbat od kohokoli. Pak návštěvy opadly a byl klid, doma byl papoušek jen s námi. K nám opravdu přilnul, a to ke všem. Nemusím mít strach, že by dětem ublížil, nebo že by žárlil.

Po delší době se u nás konala oslava a začali jsme pozorovat jiné chování. Richieho jsme stále pouštěli z klece i před návštěvami, ale postupně jsme začali být ostražití. Jako nenáviděné se začaly zdát především ženy. Richie výrazně v jejich přítomnosti měnil chování. Úplně začal vibrovat a bylo cítit velké napětí. Vyvrcholilo to tím, že asi ve třech případech zaútočil a to přímo do obličeje. Nikomu se nic nestalo, protože jsme včas stihli zasáhnout. Opravdu máme návštěv málo, a tak už nepokoušíme štěstěnu, buď ho vezmeme do ruky a nepustíme, nebo raději necháme v kleci. Netuším, zda by jeho chování bylo

jiné, kdyby byl na větší kumulaci lidí zvyklý. Každopádně v naší přítomnosti se neděje nic zvláštního a je to náš rozmazlený papoušek.

Amazónci jsou velice chytrí a moc dobře vědí, co smějí a co ne. Někdy mi přijde, že Richie opakovaně testuje můj nervový systém a zkouší, co vydržím. Jenže když to nejde po dobrém, tzn. po domluvě, maže zpátky do své klece, kde má čas přemýšlet, a to pak hned zase zkouší miloučkým pískáním a povídáním, zda mě neobměkčí. Myslím, že jsme našli takovou ideální cestu, jak spolu spokojeně vycházet a dělat si radost.

Všem, kdo uvažují o tom, že by si amazónka bělobřichého pořídili, mohu tento sympatický druh jen a jen doporučit. Jsou to neskuteční mazlíci, hračky, kecky a prostě jsou úžasní. Mé velké poděkování závěrem patří Radce, která nám tohle soužití v podstatě umožnila, za její neustálou podporu a oporu. ■

Kontakt na autorku:
Martina Horáková
E-mail: majdule02@seznam.cz